

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

67 ÅRGANG

9. JUNI 1955

A V I N N H O L D E T : NR.
OM ÅPENBARINGEN - VIRKELIGHET, KUNST OG BØNN 22
- DEN UKJENTES PORRETT. FORTELLING - BLIKK PÅ
TIDEN - BANNSTRÅLER OG VIRKELIGHET — LITURGI 23
OG MUSIKK - SPREDTE NOTISER - UTENLANDSNYTT

NESTE NUMMER KOMMER 23. JUNI 1955.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,

Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.

Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8 og 9: Stille messe. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.

Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

17. juni, Jesu Hjerterfesten: Høymesse med felleskommunion i St. Olavs kirke kl. 8. Deretter felles frokost i foreningslokalet. Styret.

HAMAR

HUGO HOFFSTEN

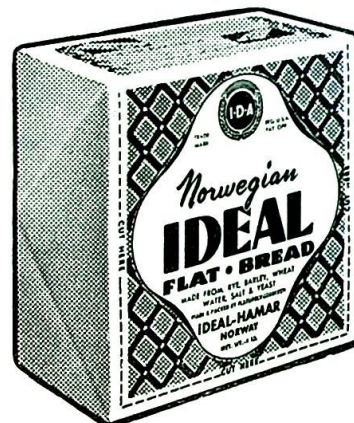
Handelsgartneri og Blomsterforretning

Hamar

O. WIIK

Herreutstyr - Skotøy

Ø. Torv - Hamar

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke. } Oslo
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Liturgisk kalender:

SØNDAG 12. JUNI (2. s. etter Pinse): Feiring av Kristi Legemsfest. Ep. I. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. Mandag, tirsdag og onsdag: I oktaven for Kristi Legemsfest. Torsdag: Oktavdagen. Fredag: Jesu Hjerterfest. Lørdag: Efraem, bekj., kirkelærer.

SØNDAG 19. JUNI: 3. søndag etter Pinse. Ep. I. Pet. 5, 6—11. Ev. Luk. 15, 1—10. Mandag: I oktaven for Jesu Hjerterfest. Tirsdag: Aloisius Gonzaga, bekj. Onsdag: Paulinus, bisk., bekj. Torsdag: I oktaven for Jesu-Hjerterfest. Fredag: Johannes Døperens fødsel. Lørdag: Vilhelm, abbed.

SØNDAG 26. JUNI: 4. søndag etter Pinse. Ep. Rom. 8, 18—23. Ev. Luk. 5, 1—11.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Mandag og lørdag: Kl. 9—13, ellers 9—16.

Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

MANN MED GOD HELBRED

helst yngre, får fast arbeide ved industriell bedrift i by på Østlandet med katolsk kirke. Familieforsørger kan påregne 2 værelses leilighet med bad og w.c. i nytt moderne bygg.

Søknad med bekreftede attestkopier og merket «Tiltredelse juli 1955» sendes St. Olavs eksp., Akersv. 5, Oslo.

Om åpenbaringen

Holdt over Vatikanets
Radio, 25. mai.

Vi gjennomgikk forrige gang hva vi kan vite om Gud på grunnlag av refleksjon over det han har skapt. Vi ser her på en måte Gud utenfra, på avstand. Nå er spørsmålet om det gis en mulighet for et enda mere intimt kjennskap til Guds natur og vilje. Dette vil i tilfelle avhenge av om han selv har åpenbart seg, — om han selv har opphevet avstanden mellom seg og menneskene. Det endelige, det begrensede, kan ikke gripe det ubegrensede, men det ubegrensede kan oppta det endelige i seg. Mennesket, den eneste av Guds skapninger som er dannet i hans bilde, kan bli gjort direkte delaktige i Guds egen sannhet, såfremt Gud selv vil det.

En slik åpenbaring er ikke bare *mulig*, — den er også *nødvendig*, såfremt vi nemlig ikke slår oss tilfreds med de begrensede goder, men søker mot et virkelig samfunn med den uendelig fullkomne Gud.

Det altoverskyggende spørsmål blir nå om Gud virkelig har gitt sannheten om sin innerste natur over i menneskenes hender, — på tross av vår egen utilstrekkelighet. Det er da for det første oppmuntrende for en søkende sjel at den eventuelle Guds-åpenbaring ikke kan bli bortgjemt. Et så sensasjonelt budskap vil jo nødvendigvis spre seg og vekke strid eller tilslutning. Det må være dannet en religion på grunnlag av åpenbaringen og det en universell religion, som ikke bare er et uttrykk for nasjonale særegenheter. Vi kan altså straks konsentrere oppmerksomheten om det begrensede antall verdensreligioner som eksisterer. De er alle motstridende på vesentlige punkter og bare en av dem kan følgelig være sann. Spørsmålet er hvilken? Litt refleksjon vil gi oss verdimålene som kan avgjøre dette spørsmålet.

Det må for det første være klart at den sanne og fullkomne åpenbaring kan ikke stride mot de naturlige sannheter som vår erfaring lærer oss. Den kan ikke lære oss noe som er umoralsk og den kan ikke lære oss noe som strider mot det bilde av en uendelig fullkommen Gud, alle tings skaper og herre, som et studium av Guds verk gir oss.

Andre verdimålere gjelder lærens virkninger. Den kan ikke virke nedbrytende, men vil hos den enkelte gi fred, glede, forståelse, andakt og følelse av Guds nærvær. Den må gi oss moralsk styrke — og det som er mere enn moralsk styrke: en ydende hellighet og kjærlighet. I samfunnslivet må den virke beskyttende på de naturlige verdier i familie og i menneskelig samvirke.

Det gis også andre og enda mer umiskjennelige tegn. Jeg tenker her særlig på de mirakler som Gud

kan gjøre for å bekrefte sine utsendingers ord. Jesus advarte oss riktignok om at også djevler kan fremme store tegn for å anbefale falske profeter, men disse «mirakler» kan med sikkerhet skjernes fra de guddommelige tegn. Om de ikke er illusoriske, vil de være negative og skrekkinngytende. Studer i stedet Jesu og hans disiplers mirakler, både dem som Bibelen beretter om og dem som skjer den dag i dag, f. eks. i Lourdes. Legg merke til at all overspenhet og sensasjonspreg mangler. Disse mirakler er i egentligste forstand livgivende, skapende. De er kjærlighetsgjerninger som har en dyp åndelig betydning bak den rent fysiske forandring som finner sted.

La dette være en tilstrekkelig antydning av verdimålene (kriteriene). La oss nå anvende dem.

Vi vil uten videre se at vi må forkaste den selvmotsigende og umoralske gudeverden i de gamle greske, romerske og germanske religioner og likeledes de shintoistiske og tabuistiske religioner med all deres redsel og trolldomskunst. Men også de mere subtile og høyt utviklede religionsformer, som mysteriereligionene, Hinduismen, Buddhismen og Islam, må ubetinget forkastes når de blir vurdert i lys av våre klare kriterier. Mot Bibelens realisme med sted- og tidfestede begivenheter nedtegnet av øyenvitner, stiller de sine legender og myter. Enten mangler de mirakuløse begivenheter de måtte påkalle seg, eller de er så urealistiske at de ikke kan stå for den mest elementære historiske kritikk. En logisk analyse av deres tilsynelatende så opphøyde sannheter reduserer dem enten til fornektelser av åpenbare verdier og realiteter eller til symbolske uttrykk for naturlige psykologiske forhold. En lignende ettertanke over Jesu ord vil føre oss i en annen retning, — vil åpne stadig nye perspektiver og bringe oss til nye og fruktbringende sannheter om Gud.

Med dette vil vi på ingen måte si at disse religioner ikke inneholder store menneskelige verdier. Det spørsmål vi imidlertid behandler nå er: Hvor vi finner Guds åpenbaring av sin *egen natur*? Det er derfor vi her interesserer oss for nettopp de svakheter som utelukker denne mulighet. Det er når vi vurderer dem i forhold til Kristendommens opphøyde sannheter at vi må erkjenne at de andre religioner tross sine smukke ord, som gudsåpenbaringer betraktet, avslører seg som de rene Gudsbespottelser. Såfremt de ikke faller inn i de forskjellige panteistiske villfarelser, der Skaperen selv reduseres til en del av skapningen, faller de i den motsatte selvmotsigelse, der skapningen betraktes som uavhengig av Skaperen og hvor en ofte forutsetter en god og en ond Gud

i evig innbyrdes strid og forneker de materielle og naturlige verdier som resultat av den «onde Guds» virksomhet.

La oss nå forutsette at vi er kommet så langt i våre betraktninger at vi ved å se samtlige kriterier i deres sammenheng, har innsett at den sanne Guds åpenbaring er representert ved Kristendommen og bare ved Kristendommen. Det bør kanskje nevnes at denne fornuftsmessige erkjennelse på ingen måte er identisk med selve troen, men at den bare er en forutsetning for troen.

Det vi nå skal reflektere over, er det triste faktum at vi i dag har flere hundre forskjellige kirkesamfunn, som alle på et eller flere punkter motsier hverandre innbyrdes. Kristus selv forutså jo at det ville gå slik, — at det ville komme mange falske profeter og gi seg ut for å tale i hans navn. Spørsmålet blir hvordan de enkle mennesker som Kristus har innbudt til del i hans rene sannhet, skal kunne velge riktig mellom alle disse motstridende alternativer. Bare ett av flere motstridende utsagn kan være sant. Såfremt ikke Djevelen som løgnens far har overvunnet Guds åpenbaring, slik at vi alle igjen er sunket tilbake i villfarelser, så må det i denne verden finnes én Kirke som forkynner Kristi budskap i sin fulle og absolutte sannhet. Andre kirker eller teorier kan kanskje representere større eller mindre stykker av sannheten, men i den grad de er i motstrid med det fulle budskap, kan de ikke representere Kristus. Andre kirker kan også fortone seg mer tiltalende i de sosiale og ytre former som rent historisk-menneskelig vil gro opp omkring et religiøst samfunn. Men det er ikke det vi spør om her, hvor vi søker bak det menneskelige og spør etter den fulle guddommelige åpenbaring.

Litt rolig fordomsfri ettertanke vil også her kunne gi oss det nødvendige grunnlag for en vurdering. For det første gjelder jo fremdeles de kriterier vi brukte i forholdet til de andre religioner. Den sanne Kirkes lære må være sann og moralsk i alle henseender og den må være i stand til å bringe dem som lever etter den til hellighet og fullkommen ydmykhet og kjærlighet, som hellighetens frukter. I tillegg til dette har vi imidlertid nå to nye tegn som kan gi oss full klarhet.

Det første av disse kriterier er at den sanne Kirke må ha eksistert og må ha forkynt det samme budskap opp gjennom alle århundreder siden Kristus. Denne helt synlige enhet kan ikke være brutt, fordi dette mot Bibelens ord ville bety at Satan periodevis — etter forskjellige kirkestifters mening like opp til deres eget komme — har vært sterkere enn Kristus.

En Kirke som tjener Kristi budskap kan ikke til en tid lære oss at noe er åpenbart av Gud og til en annen tid lære oss det motsatte, — i ett århundre bekrefte Jesu objektive nærvær i Alterets Sakrament — og i et annet benekte det, — til en tid lære oss om evig straff for vår synd og til en annen tid benekte den, — til én tid lære at ekteskapet er uoppløselig og siden finne ut at det kan oppløses, — til én tid lære at Bibelen er sann og til en annen forutsette at Bibelen tar feil. Det at åpenbaringen hele tiden er den samme, forhindrer på den annen side selvsagt ikke at det har tatt tid før de forskjellige trossannheter er blitt festet på papiret, slik det skjedde da Det nye testa-

mente etter en periode ble nedtegnet og slik det har skjedd etter hvert som behovet har vist seg ned gjennom århundredene for høytidelige definisjoner av åpenbaringsens innhold.

Når vi vurderer på dette selvnlysende grunnlag, vil vi uten videre kunne ta stilling til de eksisterende kirkesamfunn. De mange kirkesamfunn som allerede har opphørt å eksistere — jeg talte forleden opp over femti av dem —, har jo allerede dømt seg selv. Kravet på enhet i eksistens og lære gjennom alle århundreder fra Kristi dager til nå er i seg selv tilstrekkelig til utvetydig å utpeke den ene Kirke som av Kristus ble betrodd å lære alle folkeslag.

I enkelte tilfelle kreves imidlertid et solid historisk studium, og fordi Kristus fremfor alt vender seg til enkle mennesker, har han også gitt oss et annet avgjørende tegn. Vi finner det i selve den struktur han ga sin Kirke. Han ga den en fast organisasjon bygget på apostlene og på Peter som deres leder, og han befalte at disse apostler, hjulpet av den Hellige Ånd skulle forkynne hans åpenbaring gjennom alle tider like til verdens ende. Det eneste spørsmål et enfoldig menneske behøver å stille blir derfor: Hvem er i dag apostlenes viede etterfølgere, — hvem er i dag Peters etterfølger?

For katolikken er svaret klart. Bare en eneste person i denne verden hevder at han innehar Peters embete, og historien gir ham rett.

Når vi så langt i våre betraktninger, da blir det hele redusert til et spørsmål om ydmykhet. Inneser vi at vi har en forsvinnende liten mulighet for å kunne avgjøre på egen hånd hva som er Guds sannhet i all den forvirrende vrimmel av motstridende fortolkninger og teorier som møter oss, da kan vi nøye oss med det ene spørsmål: Hva forkynner Peters etterfølger som åpenbaret av Gud?

Det paven sier og gjør som privatmann interesserer ikke. Men det er Åpenbaringen han i høytidelige embetsmessige former forsvaret mot de mange villfarelser som vår svakhet gjør det så lett å falle inn i.

Åpenbaringen er selvsagt ikke det samme som Pavens forsvaret og definisjon av åpenbaringen. Guds åpenbaring er og blir Jesu Kristi person og liv og hans mektige gjerninger i dem som fulgte ham i Palestina for 1900 år siden. Kirkens og Peters oppgave er bare den å bringe oss i levende, umiddelbar, samtidig kontakt med disse guddommelige realiteter, slik at vi kan tro på dem og leve etter dem.

Edvard D. Vogt.

Den neste sending på norsk over Vatikanets radio blir onsdag 22. juni kl. 16.45, og vil behandle læren om Treenheden. . . Bølgelengdene er 41.21; 31.10; 25.67; 19.84 meter. Etter lytternes rapporter ser det ut til at mottagelsen oftest er best på 25.67 meter.

BØNNEINTENSJONEN FOR JUNI MÅNED:

At leger og sykepleiersker må erkjenne sitt store ansvar overfor Gud. — For Chinas ungdom.

Benytt Dem av vår ordning med gaveabonnement.

Virkelighet, kunst og bønn

Av Thomas Merton

Fra «No man is an Island,» —
Intet menneske er en øy —
utkommet i 1955 på forlaget
Harcourt and Brace, New York.

Noe av det viktigste og noe av det mest forsømt når det gjelder det indre liv, er evnen til å møte virkeligheten, det å være mottagelig for ordinære tings verdier og skjønnhet og for alt det eiendommelig vakre ved alle Guds skapninger rundt om oss. Vi er ikke oppmerksom på disse ting fordi vi har fjernet oss fra dem. Fra et visst synspunkt er det nødvendig med litt avstand. I det moderne liv blir våre sanser til stadighet bombardert med så mange forskjellige inntrykk, så mange krav, at hvis vi ikke beskyttet oss selv med en viss ufølsomhet, ville vi bli gale av å forsøke å svare på alt.

I våre dager er det første skritt på veien til et indre liv ikke, som mange kunne tro, å la være å se, å nyte, å høre, å føle tingene. Tvert imot, det vi bør gjøre, er å venne oss av med den ufullkomne måten vi ser og nyter og hører på, for så å lære en bedre måte. Askese er ikke helt enkelt å gi avkall på televisjon, sigaretter og gin. Før en kan gå inn for askese, må en lære å se på livet som noe annet enn en hynotiserende kringkaster. Og vi må være i stand til å nyte ting utenom tobakk og alkohol. Ja, kanskje må vi til og med kunne nyte slike luksusprodukter som om de også var gode.

Hvordan skulle vår samvittighet kunne si oss hvilke ting vi bør gi avkall på, med mindre den først lærer oss hvordan vi med velberåd hu kan bruke dem? For å forsake noe er ikke et mål i seg selv, men det hjelper oss til å gjøre bedre bruk av tingene, til å stå fritt overfor dem. Hvis virkeligheten opprører og sårer oss og vi så vender oss bort fra den på grunn av den avsky vi føler, hvem kan vi så ofre den til? Hvordan kan vi da la den bli en gave som vi gir Gud og menneskene?

De mest fullkomne, mest sublimе øyeblikk kan oppnås når et kunstverk blir skapt eller når vi betrakter det. Kunsten setter oss i stand til på samme tid å finne oss selv og miste oss selv. Når vår ånd er mottagelig for de skjulte intellektuelle og spirituelle verdier i et dikt, i et maleri, eller i et musikkverk, vil den oppdage høyere livskrefter som løfter den opp over seg selv, får den til å frigjøre seg og bli vår et eksistensnivå som den aldri hadde trodd seg i stand til å nå.

En sjel som søker og graver i seg selv, oppnår bare å isoleres i sin triste personlige analyse og få en bevissthet om seg selv som blir pinefull og fordreier hele personligheten. Men når ånden løftes ut av seg selv og reagerer fritt foran et kunstverk, blir den seg selv bevisst på en helt ny måte. Den vil oppdage helt nye anlegg og evner både når det gjelder å tenke og å handle. Uten et øyeblikk å analysere seg selv har den oppdaget seg selv samtidig med at den oppdaget at den var i stand til å gripe verdier som løftet den opp over det normale nivå. Og etter å være blitt klar over disse nye muligheter, er det bare naturlig at den begynner å utvikle dem.

Når det gjelder bønnelivet, er det viktig å kunne ta imot det lys som kunstopplevelsen gir. Kirken har aldri betraktet kunsten og bønningen som fiender.

Den har bare sagt strengt ifra når det har vært nødvendig å påpeke den vesentlige forskjellen mellom kunst og forlystelse. Den gregorianske sangs alvor, enkelhet og styrke, det 12. århundres cistercienserarkitektur, den fine karolingerskriften har meget å si for bønnelivet, og før i tiden spilte disse ting en stor rolle for utformingen av bønningen og for helgenes religiøse samvittighet. Og de har alltid spilt en rolle ved å frigjøre sjeler fra selvopptatthet og fra spekulasjon over de rent tekniske verdier på kunstens og askesens områder. En kan være både en ekspert i sangteknikk og et menneske som ber inderlig, men tiden for bønn og for teknisk kritikk faller som regel ikke sammen.

Når Kirken har lagt vekt på kunstens funksjon i den liturgiske bønn, er det fordi den vet at en estetisk oppdragelse er nødvendig for at det kristne liv og den kristne gudsdyrkelse kan få utfolde seg helt. Liturgien, sangen og kunsten i Kirken er der for å utvikle og åndeliggjøre menneskenes samvittighet, slik at bønningen kan bli dypere og inderligere.

Dette er sant fordi kunsten i seg selv er ikke noe mål, men den fører sjelen over på et høyere plan. Musikk, skulptur og poesi setter sjelen i en harmonisk forbindelse med Gud ved at det blir etablert en slags kontakt med Skaperen. Kunstneren med sine skapende evner har lett for å finne fram til den levende lov som dirigerer universet. Men loven er allikevel intet, det viktige er den mystiske tyngdekraften som trekker alle ting til Gud som til et sentrum. All sann kunst åpenbarer denne lovs virkninger i dypet av vår egen natur. Den gjør oss følsomme for tilværelsens veldige mysterium, der vi selv og alle andre levende vesener utgår fra Gud og vender tilbake til ham. En kunst som ikke bevirker noe av dette, er ikke verdig å kalles kunst.

Vil president Peron og hans støtter i kirkekampen bli lyst i Kirkens bann?

President Peron og alle hans støtter fikk søndag en indirekte advarsel om at de ville bli eks-kommunisert hvis de ikke innstiller sin nåværende kampanje mot den romersk-katolske kirke. Advarselen fremkom i alle kirker under dagens gudstjeneste i henhold til direktiv som var sendt til sogneprestene fra den høyeste katolske ledelse i Argentina. Det ble ikke nevnt noe navn, men under prekenen definerte prestene som synder som ville bli straffet med eks-kommunikasjon følgende: «Å foreslå en statskontrollert kirke og å forfatte, stemme for og å sette i verk lover som begrenser kirkens rettigheter til å kontrollere ekteskap, til å holde friluftsmøter og til å drive skoler.»

Denne oppregning av hva Den katolske kirke betrakter som forbrytelser rammer president Peron og regjeringens medlemmer, som har utstedt dekretene mot Kirken, videre de medlemmer av nasjonalforsamlingen som har vedtatt de nye ekteskaps- og skolelover, politiet som har forbudt seremonier, og journalister som har skrevet til fordel for en regjeringkontrollert kirke.

Den ukjentes portrett

Maleren Yowada Yuhiro lot tuspenselen synke og kvakk i, for bak den papirbetrukne skyveveggen til huset sitt hørte han et skrik. Han sprang opp så rammen han holdt, holdt på å falle ned, og han bøyde seg dypt for en fremmed. Hilsningsseremoniene varte en lang stund, så trakk gjesten skoene av og gikk med maleren over de bløte rismattene til en nisje i huset for å ære de døde. Etterpå satte de seg på silkeputer og drakk stilltiende grønn te av tynne skåler. Etter at gjesten først hadde talt ringe om seg selv og prist maleren, kom han frem med sitt anliggende på den langtrukne måten som Østens folk snakker på, dog preget av den dannede og selvsikre manns rolige målbevissthet. «Mitt ubetydelige jeg må henvende seg til den største av alle nålevende malere med et oppdrag om et veggbilde på silke, for fremstillingsmåten er overmåte vanskelig.»

Kunstneren bøyde seg og en lett rødme kom frem i det smale ansiktet: «Mine meget ubegavede hender vil prøve å bli verdige for et så betydningsfullt oppdrag, og jeg vil forsøke å tilfredsstille den ærverdige gjest. Må min sjel få vite hva som foresvever den opphøyede fremmede?»

Gjesten satte teskålen litt fortere fra seg enn skikk og bruk var og sa litt knapt som om han følte seg såret: «Jeg ønsker et portrett av en kvinne!» Og da malerens øyne et sekund møtte hans, føyde han til: «En kvinne som er og som likevel ingen kan beskrive, som lever og som dog av dårene blir regnet for en skygge.»

Maleren bøyde seg for å tilkjennegi sitt bifall og tenkte for seg selv: En forelsket, som har mistet sin utvalgte i Nagasaki og sørger over henne! I sannhet, det blir vanskelig å forestille seg denne ukjente kvinne. Høyt sa han: «Vil min ærede gjest gjøre seg det besvær å beskrive den høytstående dame for meg?»

Den andre nikket og anbrakte seg i den stilling som buddhistiske munkar inntar under sine betraktninger. Så lukket han øynene og sa langsomt: «Portrettet av denne kvinne må utstråle verdighet og majestetisk høyhet som om hun var slottsherrens hustru!» Og han gjorde en bøyning i retning av Tokio.

Maleren Yowada Yuhiro skjulte et smil. Denne elskende ser sin avdøde kjæreste i et forklaret lys, tenkte han, og gjør henne utilgjengelig, selv for en maler.

Så sa gjesten: «Tillike må hennes ansikt utstråle Kwannons (mildhetens gudinne) barmhjertighet og sølv-månens ynde.»

Maleren høyde hodet ettertenksomt. «Riktignok er det vanskelig, dog ikke umulig, da opphøyethet ikke utelukker ynde, fornemhet ikke mildhet. Den ærverdige gjest venter et overveldende talent av min usselhet. Må jeg enda be om noen beskjedne antydninger med

*Fortelling
fra
Japan
av
Consilia
Maria
Lakotta*

hensyn til utseendet?». Man kunne jo til syvende og sist ikke male rene karaktertrekk, hvor edle de enn måtte være, den fremmede innså det. Han sukket dypt, uten å bli forstyrret i sin nedsunkenhet likevel, og svarte etter en pause:

«Denne kvinne må være fullendt vakker og meget ung, hun skal ligne en bambusspire i yndighet og ha liljens adelige og urokkelige ro!» — Maleren var nå sikker på at det måtte dreie seg om en berømt geisha, bæreren av den gammeljapanske kultur og med århundrenes arv i sitt vesen. Men igjen ble det bilde han hadde dannet seg uklart da den fremmede fortsatte: «Barnets enkelhet må omgi henne og samtidig en moderlig kvinnes modne stillhet, hun må være verdensfjern og likevel nær alle levende.»

Maleren mistet nesten pusten da det gikk opp for ham at den fremmede hadde hatt den lykke å ekte den beundrede geisha, hun var blitt hans hustru! De strenge omgangsformer tillot ham ikke å spørre nærmere. Når gjesten ikke ville fortelle av seg selv, måtte han bare tie til alt som angikk denne fremmedes ektefelle. Til alt hell fortsatte han med øynene fortsatt lukket: «På sine armer skal hun bære og vokte Sønnen, sin dyrebare førstefødte!» Ah — hun var altså blitt mor til hans sønn, hun var høyt æret i hans hus, han syntes

han hørte en hel livshistorie og sikkert var den fylt av lidelse, for alt dette måtte være et meget smertelig minne om timene i Nagasaki da han mistet dem begge, både hustruen og barnet. Ellers hadde han jo bare kunnet ta henne med seg, eller bedt maleren om å komme til sitt hus. Yowada Yuhiro tidde spent til den fremmede åpnet øynene og så spørrende på ham om det skulle være noe mer å opplyse om: «Skal jeg altså fremstille den høye dame i en husfrues drakt og frisyre, opptatt med i hjemmets stillhet å nære sitt barn, slik utenlandske mestere har vist oss?». Den fremmede måtte da forstå at det var en usedvanlig fremstilling han forlangte.

Han rystet på hodet. «Nei, hun skal males i en uberørt ung pikes drakt og hårfasong. Derfor skal hun bære sønnen på armen og ikke i foldene til sin kimono slik som en moderlig kvinne av folket. Hun skal ikke stå trangt innen husvegger eller i en fredfull have. Høyt oppe på sarte skyer i det himmelblå skal den henrykkede sveve, Yenko — solen — den livgivende stjerne, skal lyse bak henne!» Maleren dekket øyene med hendene som om han ble blendet av den japanske sol. Hva er det denne mannen tenker seg? Å stå i solen tør da ene og alene den store gudinnen Amaterasu, hun som frembrakte Nippons keiserfamilie og alt levende på den dragelignende øy. En overveldende kjærlighet har gjort denne fremmede til en dåre. Nå er det på tide å gjøre ham oppmerksom på at han forlanger det umulige. Men da maleren så på den fremmede, var det som om han så inn i en buddhistisk prests forklarede ansikt, indre lys og fordypelse avspeilte seg der, og han sa ingen ting. Nå visste han at den fremmede var dikter, en stor benådet dikter, og det gjaldt å bistå ham med å forme hans lyriske drømmer. Han måtte altså våge det, og nå visste han uten å spørre hvordan det ukjente barn hadde sett ut, det hadde lignet på faren og sett overjordisk ut i sin lykke. Plutselig følte han seg i stand til å ta del i denne ekstase.

Taus ventet han til gjesten avbrøt betraktningen, så sto han opp, bøyde seg dypt og sa: «I dag om fire uker, når månen igjen er full, skal bildet være ferdig.»

Mannen fra Nagasaki bøyde seg, han var utmattet, men full av ro, og så gikk han. Ikke før var han ute av malerens atelier før Yowada Yuhiro ryddet til side alle påbegynte arbeider, så satte han seg på huk på matten og gjorde de første utkast med tusj på hvitt papir. Han malte med en glød han ikke hadde hatt på lenge, og da tre uker var gått, lå to hundre skisser strødd omkring ham, og alle var de forskjellige. Så, en duggfrisk morgen rullet han ut den fineste råsikke og malte bildet med omhyggelig blandede farver. Tre dager og netter tok han bare litt te til seg, den både beroliget og kvikket opp. Han malte som en asket og som en som elsker. Og da bildet var ferdig, falt han på kne foran det og bøyde pannen helt ned til risstråmatten.

Innbrudstyp med følsom samvittighet

Da en familie kom hjem fra ferie, oppdaget de at et vindu var åpnet utenfra. Innenfor fant de følgende beskjed på et bord: «Kjære husvert, jeg gjorde innbrudd hos Dem fordi jeg levet et dårlig liv. Da jeg kom inn, fikk jeg se det bildet av kvinnen med barnet på armen. Det samme slags bilde hang i min mors soveværelse da jeg var barn. Min mor sa alltid at jeg skulle oppføre meg pent. Så på grunn av det bildet bestemte jeg meg for å gå igjen. Vær derfor ikke engstelig for huset Deres.»

PS. Jeg tok bildet.

En venn.

Da fire uker var gått, kom den fremmede på nøyaktig samme klokkeslett som forrige gang. Etter å ha kastet bare et blick på kunstverket, knelte også han og gjorde den største æresbevisning, kysset kanten på silken og sa i det han omfavnet maleren: «Venn, Yowada, store mester! Foran dette bilde kommer mennesker til å be med foldede hender og tenke på deg når du forlengst hviler i Skyggeriket.»

Mesterens øyne ble store. «Hvordan? Har jeg malt en fremmed gudinner portrett?» Den andre rystet på hodet. «Nei, men du har malt den sanne Guds mor, Han som er hele jordkretsens Gud, men som de kristne i Nagasaki måtte dyrke hemmelig i fire hundre år. Nå da loven om religionsfrihet er kunngjort, kan jeg oppfylle det høytidelige løfte som jeg ga i helvedet Nagasaki. Hvis jeg kom levende ut derfra, skulle jeg la en kunstner male et bilde av Guds ærverdige mor, slik det hadde stått som eneste tilflukt for min sjel i nøden og trengselen. Lykkelig er du Yowada, fordi du hjalp meg å holde mitt ord.»

Maleren sto et øyeblikk som forstenet og den fremmede ble redd han hadde såret ham. Men så satte han seg foran maleriet som en munk som er beredt til å løsrive sjelen fra alt jordisk: «Fortell alt du vet om denne ukjente,» ba han grepet, for jeg begynte alt å elske henne mens jeg holdt på med maleriet.»

Og den fremmede fra Nagasaki satte seg hos ham og fortalte om Maria, den reteste Jomfru, og om hennes enbårne guddommelige sønn.

Messens fullstendige tekst Nr. 8:

JESU HJERTES FEST

Denne messe kan med Overhyrdens tillatelse også leses på *søndagen i oktaven* (3. sønd. etter pinse) Likeledes er den som oftest tillatt på den *første fredag* i hver måned.

Er De oppmerksom på at denne messe IKKE står i eldre messebøker (f.e. IKKE i den danske Messebog som mange av våre norske søstre og legfolk bruker: den kom nemlig i 1926, to år før pave Pius XI publiserte denne nye Jesu hjerte — messe «Cogitationes»)?

Pris kr. 0.35. — Ved bestilling av minst 50: kr. 0.30. Det katolske sokneprestebete, Haraldsgt. 21, Haugegesund. Postgiro 671 25.

■ Mens Oslo-teatrene forbereder sin «over-somring» i lystspill og operetter av den aller mest innholdsløse art, skriver lektor Olav Paus Grunt to velturerte og instruktive kronikker i «Aftenposten» (24.—25.5.) om «Paul Claudel; vårt århundres største dramatiker». Foruten en treffende omtale av Claudel's mest kjente dramatiske verker får Paus Grunt med betraktninger som situerer dikteren i miljø og samtid:

«Claudel er kristen, dertil en utpreget katolsk dikter, en åndstype som neppe står høyt i kurs i vårt forflatet rasjonalistiske og oftest naivt ufilosofiske kulturmiljø. Claudel hadde forresten selv levd sine unge år i et åndelig klima, som var like enstrenget snusfornuftig og materialistisk som vårt eget, stort sett er det ennå idag et klima skapt av tenkere som Taine og Renan, hvis verdensbillede og menneskesyn var blitt formet i en evolusjonistisk naturvitenskapsbillede. Zolas elefantsyke naturalisme og den parnassianske poesis formglade dyrkelse av den sansbare virkelighet var denne filosofis litterære motstykke.»

Kan det være mulig at Claudel, som nylig døde nær 87 år gammel, er «århundrets største dramatiker» — rent bortsett fra at vi aldri har sett et eneste stykke av ham (eller en eneste oversettelse av hans verker) i Oslo? Paus Grunt påberoper seg T. S. Eliot's dom i samme retning, og konkluderer med atskillig rett:

«Svaret avhenger her helt av det menneskes verdiskala som bedømmer. At han er den som tumler med de viktigste emner, at han har skapt den dristigste og originaleste form, at han eier den heftigste lyriske patos og det rikeste sprog er iallfall utvilsomt. Hans plass i verdensdramatikken er sikrere enn den som tilkommer de fleste av hans mer populære kolleger.»

La oss håpe at dette — i mangel av virkelig sommervarme? — er glødende kull på våre hjemlige teatersjefers hoder.

■ Lutherdommen og kulturen er stående diskusjonstema for tiden, provosert av det som man med atskillig journalistisk overdrivelse kaller «den katolske offensiv» i Norge. I «Morgenbladet» (26.5.) går magister Finn Jor — gjennom en sperreild av auto-kritiske innrømmelser — til en forsiktig protest mot nedvurderingen av den lutherske kulturvilje: Riktignok dominerer dessverre en kulturtrang pietisme billedet av norsk protestantisme, men til gjengjeld er den dypere inspirasjon i denne pietisme slett ikke luthersk, men — katolsk. Den kulturmistenkssomme strøm i norsk protestantisme — forsåvidt som den eksisterer — er med andre ord et fenomen av katolsk opprinnelse!

At pietistisk fromhetsliv og verdensflukt i sin første tid har søkt næring hos enkelte katolske mystikere er et idé-historisk faktum. Men derfra og til magisterens paradoksale these er det unektelig så langt at han forstrekker seg.

Samtidig med magister Jor tar Aasmund Brynhildsen fenomenet opp («Morgenposten» 25.5.), forøvrig i forbifarten og i en annen sammenheng. Brynhildsens vel kontante bemerkninger burde være et symptom for rette vedkommende på at dette med kultursvikten i norsk kristendom ikke bare er et slagord til bruk for mannvonde radikalere og intrigerende katolikker:

«De to viktigste retninger innen protestantismen her hjemme, den liberale «humanistiske kristendom», og den bevisst anti-intellektuelle og kulturfjendtlige pietistiske retning, står begge like avmektige overfor de frigjorte religiøse behov hos det moderne menneske. Den første retning fornektet just det som nå søkes: det religiøse mysterium og det metafysiske verdensbillede; den har latt seg tyrannisere nettopp av den åndsform som man nå søker bort fra — nemlig av den mate-

rialistisk infiserte, populærvitenskapelige, rettere sagt kvasivitenskapelige tenkning, og har under innflytelse av den reduserte Kristus-billedet til billedet av «mannen Jesus» og evangeliet til en moralpreken. Den annen retning er stivnet i grotesk bokstavtro og når overhodet ikke frem til den mennesketype det her er tale om.»

■ Psykiatrikerne (og sjelesørgerne) kjenner en tilstand som heter «forsinket pubertet» og som blant annet ofte står for en hang til flukt fra samtiden inn i drømmen eller erindringen, med derav følgende livsudyktighet. Fenomenet minner sant å si om det som vi iakttar kollektivt i norsk idédebatt. Selv en nokså dypsindig magister-fortolkning av Sigurd Hoel's samlede produksjon ville vanskelig, uten uovervinnelig blussel, kunne gripe til ordet «tenker» når det gjelder vår briljante stilkunstner. Hans forankring i tredve-årenes spesielle religionssurrogater, og hans små lekende, velskrevne artikkel-drypp tid om stunder for å gjøre oppmerksom på at de var surrogater, omgis med en paradoksal interesse: Regelmessige bulletiner fra Sigurd Hoel's minimum av en utlevet fryktsom, relativistisk livsanskuelse er kommet til å bli det nærmeste vi herhjemme når i retning av filosofisk vitalitet. Det hjelper oss ikke nettopp ut av isolasjonen. Imens får vi ta den botferdiges bekjennelser inn over oss:

«Kulturradikalismen manglet psykologisk sans i en fatal grad. Den trodde alt var såre enkelt, at bare vi fikk større opplysning, og bare folks hemninger ble revet ned, ville det oppstå en lykkeligere menneskehet. Men etter hvert viste det seg at livet var langt mer komplisert enn de hadde trodd. Der de slo hull i murene oppsto der svært ofte ingen ny orden, men bare rot. La meg ikke bli misforstått her. En meget stor del av 1920- og 1930-årenes kulturradikalere var uselviske, høyverdige mennesker. Men mange av dem var svermere og utopister. De så ikke vanskelighetene, de indre og de ytre, eller undervurderte dem katastrofalt. Og de fikk den skjebne som slike svermere oftest får: Enten ble de og idéene deres slengt tilside, og det kunne være ille nok, eller smarte politikere red seg frem til makt på idéene deres, og satte dem ut i livet som en ondartet karikatur; det var allikevel verre. Det verste er nettopp dette: å se paradisdømmen forvandlet til et mareritt. Idag er store deler av mellomkrigstidens kulturradikalisme nærmest en ruinpark.»

■ Denne notisen handler såmen også om kultur. Men i en mer konkret sammenheng. Det kan hende en tilfreds og overbevist borger av velferdsstaten at han — la oss si ved reiser i «tilbakeliggende» eller endog «underutviklede» land — griper seg i å sette spørsmålstejn endog ved det sosiale demokratis helligste institusjoner. For eksempel ved våre gamle hjem. Det er litt av en målestokk på et folks kultur hvordan det tar seg av sine gamle. (Og sinnsyke, kunne vi tilføye, forat vi norske også skal ha mulighet for å bli oss himmelropende sosiale synder bevisst!) Der «sørges godt» for de gamle her i landet. Hygiene, forpleining, omsorg, gamlehjemmenes beliggenhet, og så videre: Alt dette er visst så bra, stort sett, som man overhodet kan vente. Problemet ligger dypere og kan formuleres slik: Er det *riktig* — utenfor de tilfelle da sosial nød eller sykdom gjør det absolutt uunngåelig — at en familie skiller seg med sine gamle: At den oppvoksende slekt berøves det daglige samværet med dem som har levet og bereder seg på livets slutt, at de gamle nektes å se sitt avkom i første og annet og tredje ledd omkring seg til daglig, til trøst og glede. Vi spurte: «Er det *riktig* . . .?», vi spurte ikke: «Er det *praktisk* . . .?» — det siste spørsmålet har vi alle svar på, men poenget er at det kanskje er galt å stille dette spørsmålet først. Forgangne tiders visdom taler om gamle som dør «mette av dager», i den tilfredse bevissthet om å ha fått nok av livets fortsettelse inn i øynene til at de kan lukke dem i fred og i glede. Leger og prester i dag kan visst derimot rekke hverandre hånden over den felles erfaring at mangen en alderdom er forbitret av ensomheten og følelsen av å være oppgitt og avskrevet: Moderne mennesker vil ikke minnes om

Bannstråler og virkelighet

Det er nok så at man lett trekker i tvil virkningen av en kirkelig bannlysning, og mange likefrem hoverer over den. Derimot kan de samme mennesker komme i harnisk dersom Kirken — eller Paven, som de helst sier — velsigner noe som ikke passer dem. De frykter med andre ord mer velsignelsen enn forbannelsen! Men en skal her huske at Kristus selv utropte både sine saligprisninger og sine vérop. Det er da også i Guds navn Paven eller Kirken uttrykker sine velsignelser og bannlysninger. Forhåpentlig vil hosstående fortegnelse over dem som ble truffet av Pavens bann i Mindszenty-saken, siden den ble offentliggjort i det amerikanske nøytrale blad «See», ha nådd rette vedkommende som fortsetter uretten. Det er ikke for å triumfere gjennom hevn at dette sies. Men for å bringe de mange tvilende, ignorerende og hoverende når det gjelder Kirkens guddommelige ledelse, til ettertanke. Hør:

«Vi satt i toget, og talen kom inn på litt av hvert til vi kom til å drøfte kommunistene, eller rettere kommunismen. Og vi var akkurat nådd til Paven, for det er er jo så at når man stanser ved et bestemt emne, kommer uvegerlig også dets motstykke på tale.

«Jeg synes,» sa min medpassasjer, «at Paven hadde gjort bedre i ikke å lyse sin bannstråle over de ungarske kommunister. For disse herrer kan det gi anledning til enda mer fanatisme mot katolikkene. Hva vil det så nytte? Vi katolikker har selvfølgelig respekt for det Paven sier, men kommunistene? Jeg vet fra en meget pålitelig kilde at det ble drevet gjøn i den ungarske regjering med denne Pavens uttalelse.»

«Nå vel,» svarte jeg, «jeg vet også noe fra en meget pålitelig kilde.» Jeg tok fram en notisbok og leste opp: «*Laszlo Rajk*, innenriksminister, som forberedte kardinal Mindszenty's forfølgelse:

Død ved hengning.

Sandor Zoeld, visesekretær for inneriksdepartementet, som ledet arrestasjonen og prosessen mot kardinalen:

Død ved hengning.

Endre Szebendjei, statssekretær for inneriksdepartementet, en av de mest innflytelsesrike personer i saken:

Ligger meget syk i et fengsel hos det ungarske hemmelige politi.

Gabor Peter, leder for det ungarske hemmelige politi, som personlig ledet saken mot kardinalen:

Myrdet i en konsentrasjonsleir av sitt eget parti.

Gynla Deisi, politimester som personlig arresterte kardinalen og tok ham i et grusomt forhør:

Savnet, antagelig død.

Akos Pall,
Deisis fremste medarbeider:
Henrettet.

Janos Thianyl,
en av de ivrigste til å «utspørre» kardinalen:
Savnet, antagelig død.

Istvan Timar,
seksjonsjef i det hemmelige politi, som forberedte kardinalens sak og ledet torturen av hans sekretærer for å få «bevismateriale»:

Venter i fengslet på sin henrettelse.

Martin Bodonyi,
offentlig anklager i prosessen:
Savnet, formodentlig død.

Gyula Hajdy,
fremste medarbeider av Bodonyi:
Savnet, antagelig død.

Gynlo Oszko,
kommandanten for de 16 politifolk som arresterte kardinalen:

Henrettet.

Andras Scapo,
leder for torturen:

Døde selv ved tortur.

Professor Dr. Laszlo Benedek,
hjernekirurg, leder for den medisinske avdeling som foretok den «videnskapelige tortur» av kardinalen:

Død, ukjent årsak.

Dr. Imbre Balint,
Benedeks assistent:

Sitter i fengslet til det hemmelige politi.

Dr. Ferene Voelgess,
kjent hypnotisør og en av de legene som forberedte kardinalen til forhør i retten:

Savnet, antagelig død.

Dr. Imre Komlos,
lege og assistent for Benedek:
Savnet, hans skjebne ukjent.

Av de menn som var direkte ansvarlige for forfølgelsen, arrestasjonen, torturen og dommen over kardinal Mindszenty er bare Matyas Rakosi, den ungarske ministerpresident, fremdeles en person av betydning i den røde regjering.»

Norsk festival i Westminster Cathedral Hall

For noen år siden kom som kjent et nytt søstersamfunn til landet vårt, idet Dominikanerinnene av den engelske kongregasjon St. Catherine of Siena, etter innbydelse av biskop Johs. Wember, tok opp et arbeide i Bodø for studerende kvinnelig ungdom. Denne gledelige tilvekst i apostolatet her hjemme, og i første rekke det bånd som ble knyttet mellom engelske og norske katolikker i og med kardinal Griffins historiske besøk i Norge i jubileumsåret 1953, skimtes nå bak et stort anlagt arrangement som finner sted fredag 10. og lørdag 11. juni i selveste Westminster Cathedral Hall i London. Under erkebiskopen av Westminster kardinal Griffin's beskyttelse vil da et «Norwegian Festival» finne sted over et utsøkt og allsidig norsk-program. Den offisielle åpning vil bli foretatt av Hans Eminense kardinalen fredag ettermiddag, hvoretter Kirkens delegat til Storbritannia, erkebiskop O'Hara, vil tale. Blant talerne på festivalens annen dag finner vi bl. a. prioren for dominikanerne i Oslo, pater Finn D. Thorn. I arrangementskomitéen har Kirken i Norge en førsterangs representant i pastor Peter Lowry, som etter sitt flerårige arbeide i Norge f.t. virker ved Westminster Cathedral.

alderdom og død, dertil frykter de den for meget, dertil tror de for lite på livets udødelighet.

Er gamlehjemmene, de velstelte, stille, skjønt beliggende gamlehjemmene våre ubarmhjertige, umenneskelige? Er vår generasjon nådesløs overfor de gamle? Knut *Eidem* fortjener honnør for den menneskelige måten han stiller dette spørsmålet på («Dagbladet's kronikk 23.5.) under den megetsigende og samvittighetsvekkende tittel: «De som glemmes ihjel».

Fr. *Candidus*.

Liturgi og Musik

Gregoriansk musikklaere VIII.

Den svenske komponist Peterson-Berger har i en liten bok «Melodins mysterium» uttalt seg om det ubehag et musikalsk menneske føler ved å høre gregoriansk sang, «denna primitivt uttrykksløse tonkonst med dess primitiva okonstnærighet, vars obegriplighet naturligvis är ett viktigt bevis på dess helighet», som han uttrykker seg. Det er ikke meningen å sitere Peterson-Berger som noen autoritet når det gjelder kirkemusikk, men han nevnes her fordi det ikke er noe i veien for at mange andre, med en like ensidig moderne musikkopdragelse som han synes å ha, deler hans negative inntrykk av den gamle kirkesang.

Det kan bare være to grunner til et slikt inntrykk, såvidt jeg kan forstå. Enten er man blitt presentert for den gregorianske sang gjennom ukorrekte og misvisende utgaver (og dem var det ingen mangel på før vi ved århundrets begynnelse fikk den nye, autoriserte utgave av de liturgiske bøker, den såkalte «Vatikanske utgave», utarbeidet av Benediktinerne i Solesmes i Frankrike), eller også kan det være at man bare er blitt kjent med sangene løsrevet fra deres miljø, dvs. fra den liturgiske sammenheng. At de også kan ha vært dårlig utført, og dermed ha gitt et uheldig inntrykk, er naturligvis en mulighet en må ta i betraktning, ikke minst på våre breddegrader, men for «en musikalisk människa» skulle det ikke være så vanskelig å oppdage og å vurdere etter fortjeneste.

Den gregorianske sang er musikk som selvfølgelig kan forstås like direkte som annen musikk, men især er den en musikk som er blitt skapt til visse, bestemte handlinger innenfor et samfunn, i dette tilfelle den universelle eller katolske Kirke. Og til tross for de gregorianske melodiers store musikalske verdi, har det vist seg at de, mindre enn noen annen musikk, tåler å bli revet løs fra sitt naturlige miljø. Men dette gjelder selve sangene, slik som de nå engang er tenkt og utformet. Når det gjelder deres tekniske grunnlag, rytmen og toneartene, så er det selvsagt mulig å få kjennskap til dette hvorsomhelst for eventuelt å bruke det til nyskaping i tonekunsten, som vi vet det er blitt gjort av store mestere i fortid og nutid. Men da er det ikke lenger gregoriansk sang, slik som den opprinnelig og fremdeles blir virkeliggjort innenfor sin spesielle sammenheng som er gudstjenesten i kirken.

Den gregorianske sang er ren melodi, selv i dens rikeste former, og om den ville man heller sitere den danske komponist Carl Nielsens ord (i boken «Levende musik»): «Man må vise de overmette at et melodisk terssprang bør betraktes som en Guds gave, en kvart som en opplevelse og en kvint som den høyeste lykke.»

Det er et interessant fenomen at den gregorianske sangen er blitt et viktig studieobjekt i vår tid og til en viss grad en direkte inspirasjonskilde for dem som har søkt å befri seg fra dur-moll-tonalitetens og de klassiske formprinsippers herrevelde. Det gjelder mange komponister i vår tid og til og med flere av de mest utpregede modernistene, f. eks. østerrikeren Ernst Krenek,

russeren Igor Stravinsky og franskmannen Olivier Messiaen. For dem, som for tallrike andre, synes ikke den gregorianske sang å være en «primitiv, uttrykksløs tonkonst», men tvertimot et av de lykkeligste uttrykk for menneskenes følelser overfor det guddommelige. Den har innskrenkede virkemidler, det er sant, og annerledes kunne det ikke være dengang, før flerstemmighet og orkesterinstrumentasjon var oppfunnet.

Men i en lang rekke av sangene er de enkle virkemidlene utnyttet med sant mesterskap. For øvrig vil vel ingen påstå at stor kunst nødvendigvis er bundet til velldige oppbud av stemmer og instrumenter. Andelige verdier inkarnerer seg like gjerne i små og ydmyke skikkelser, det vrimler det av eksempler på i musikkitteraturen. Og her, fordi det dreier seg om kirkelig kunst, skulle en viss enkelhet og tilbakeholdenhet til og med være å foretrekke. Dette er også en av grunnene til at Den katolske kirke den dag i dag anser den gregorianske sang som sin offisielle musikk. Men det kunne den ikke gjøre hvis ikke denne musikk hadde hatt kvaliteter som burde gjøre den like aktuell for alle generasjoner. I parentes bemerket vil ikke dette si at den øvrige musikk blir neglisjert, tvertimot. Den flerstemmige musikk er jo oppstått i Den katolske kirke, og den har siden alltid hegnet om den. Flere av de klassiske komponistene var til og med prester, som f. eks. Vivaldi og Martini (en av Mozarts lærere). Men dens offisielle musikk var og er den gregorianske sang, den som vokste frem av oldkirkens liturgiske jordbunn, og som fra en løftet, høytidelig resitasjon av Bibelens tekster utviklet seg til en frodig, musikalsk rikdom til en rekke av de samme tekster.

Selve strukturen i Kirkens offisielle bønn tyder på at sangen alltid er ment å skulle ledsage den. Når det hender at f. eks. tidebønnene bare blir resitert, så er det å betrakte som en kunstig forenkling av liturgien, riktig nok praktisk og berettiget der hvor en ikke har midler til å gjøre annerledes. Egentlig skulle partiene i en sunget gudstjeneste fordeles mellom den celebrerende prest, diakonen, subdiakonen, lektorer, kantorer, schola og kor, slik at hver hadde sine spesielle tekster å fremføre, og disse er ikke bare forskjellige i karakter og stil, men har også sine tilpassede melodier. For den forrettende prest er disse melodiene ganske enkle, i orasjonene består de simpelthen av en markering av teksten ved hjelp av ett toneintervall. Stilen i prefasjonene er også enkel, men oppnår ved sin disponering av de få tonene en sjelden uttrykksrikdom. Diakonen, subdiakonen og lektoren benytter ganske lette melodier de også til sine respektive partier, de har ikke noen annen hensikt enn å fremheve setningenes logiske artikulering, så teksten blir klar og tydelig. Til disse helt elementære melodiene hører endelig den alminnelige psalmodi (sang av Davids Salmer) som er korets oppgave.

Midlertid var det nettopp gjennom psalmodien at melodienes rikdom og forskjelligart utviklet seg. Psalmodien kunne nemlig være mer og mindre utsmykket, ledsaget av antifoner, eller utføres under form av responsorium og tractus, noe som krevet medvirkning av øvede sangere og som skulle svare til forskjellige liturgiske og religiøse formål. Antifon kaltes det korte stykke som ble skutt inn som et omkvad eller ledemotiv mellom salmene, det understreker en idé eller en følelse i den salmen som er sunget før man går videre til den neste. Noen ganger er det salmen som opptar den viktigste plass, andre ganger kan det være antifonen (som f. eks.

i den mer utsmykkede psalmodi av Messens inngangs- og kommuniionsvers) som påkaller størst interesse. Responsoriet er, når det følger etter en lesning, alltid en meditasjon som gir anledning til å tilegne seg og utdype lesningens tekst. Det kan forekomme under forskjellige former: kort og langt responsorium, eller responsorium-graduale og alleluja, ettersom den foregående lesning har vært et capitulum, en lesning fra timebønnene eller en lesning i Messen. Blir disse stykkene sunget og påhørt etter fortjeneste, kan de bli til stor hjelp for den betraktende bønn. Responsoriene tilhører liturgiernes kjerner, i dem er det lykkes å skape en syntese av kontemplativ og felles bønn. Mens den antifoniske psalmodi av Introitus og Kommuniionsverset bare spiller en sekundær rolle i Messens struktur, har den responsoriale psalmodi en verdi i seg selv, og den er en integrerende del av Messens arkitektur. Det samme gjelder Tractus.

Hermed har vi ikke på langt nær nevnt alle de liturgiske og melodiske former, som på deres nåværende utviklingstrinn, krever medvirkning av kompetente sangere og en schola («solist-kor»). Vi burde enda ha omtalt de stykker som tilhører Messens uforanderlige bøner (Kyrie eleison, Gloria, osv.) og til og med hymnene, hvis opprinnelse riktignok er mere profan.

Hvis vi tok oss tid til å analysere Messen eller en av timebønnene, ville vi passere de forskjellige typer av stykker som den liturgiske bønn består av, og — kanskje med overraskelse — ville vi konstatere rikdommen i tekster og melodiske stilarter, en rikdom som vanen, hvis det da ikke er manglende mottagelighet, ikke så godt lar en få skjelne. I hvert fall ville vi bli klar over at den aller største del av officiet og Messen er ment å skulle ledsages av sang, og at det er den gregorianske sang som har dekket alle disse forskjellige behov. Det har den, etter Kirkens mening, gjort på en slik måte at det ikke er mulig, eller ønskelig, å komme forbi den.

Blir den gregorianske sang riktig utført, virker den beroligende og rensende på sinnet, den fremmer andakten. Musikk kan ha affinitet til alle følelseslivets nyanter. Således finnes det musikk som er overfladisk og opphissende, men det finnes også en som er edel, dyp og oppløftende. Den gregorianske sang tilhører i høyeste grad den siste, det kan man forvisse seg om ved å gjennomgå en eller annen av de liturgiske bøker.

Kirkeinnvielse i Hønefoss søndag 19. juni

Etter at menigheten i Hønefoss siden dens opprettelse i 1935 har hatt sitt gudstjenesteliv knyttet til den lille, men intime trekirken ved elven på Vesterntangen — viet til den hellige Teresia av Jesusbarnet — kan den nå glede seg ved å se en ny og større kirke i murverk reist vegg i vegg med den gamle. Siste hånd legges i disse dager på innredningen, og allerede søndag 19. juni vil det nye gudshus bli høytidelig innviet ved Hs. Høyærv. biskp. dr. Mangers. Høytideligheten finner sted kl. 11.

OSLO-BARNAS FERIEKOLONI

Nå da sommeren er kommet, melder det seg for oss igjen en kjær plikt, nemlig den å skaffe våre barn et ferieopphold på landet. Som hvert år skal Oslo Katolske Menighetspleie også i år holde en feriekoloni på «Persbråten», der alle de barn som trenger det mest, kan få en helsebringende og lykkelig sommer.

Men vi må få lov til å be våre trosfeller om hjelp og gi oss et bidrag til driften av feriekolonien. Vi tar det imot med stor takk. Send det til soknepresten i St. Olav eller St. Hallvard.

F. J. Fishedick.

De som føler seg mer tiltrukket av en rikere utstyrt musikk og som vurderer tingene etter deres utvendige side, kan nok lett bli fristet til å bedømme den gregorianske sang som monoton, i den grad er det sant at alle følelser, når den påtar seg å uttrykke dem, mister preget av uro, lidenskap og uavhengighet for å fremtre rolig, behersket av den uendelige, guddommelige fred. Den gregorianske sang kan godt uttrykke kjærlighet og hat, ønske, håp, tillit og mot, eller bedrøvelse, tretthet og angst. Men lydigheten mot Guds vilje, og vissheten om Hans barmhjertige kjærlighet omgir alt og gjennomtrenger alt. Og den som omfatter Kirkens offisielle sang med sympati og mottagelighet, vil ikke bare få øket i seg denne følelse av fred, men vil også kunne skjelne den uendelige variasjons-rikdom i uttrykkene som unnslipper det overfladiske blikk.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

VESTA · HYGEA

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

kunst- og bygningsglassmester

NORDAL BRUNS GATE 7, OSLO

UTLANDET:

VATIKANET

Mange audienser.

I de siste ukene har det vært mange og store audienser i Vatikanet. For vel en uke siden mottok Paven bl. a. deltagerne i en internasjonal luftfarts sammenslutning som holdt generalforsamling i Roma. «Når Kirken velsigner en flyvemaskin, så ber den Gud om at maskinen må fremme samkvemmet mellom menneskene, og bidra til at den guddommelige Skapers lov og pris utbres mer og mer,» sa Paven.

Det kristne håp og okkultismen.

En fransk bok om okkultisme av Marcelle de Jouvenel, med forord av Gabriel Marcel, er satt på indeks. En lederartikkel i l'Osservatore Romano med titelen «Stemmer fra hinsides graven», går nærmere inn på spørsmålet, og vi resymerer følgende:

For å kunne fortsette å stå i forbindelse med avholdte slektninger eller venner som er avgått ved døden, benytter en del mennesker seg av mystiske midler og metoder. Når de så blir skuffet av slike subjektive forsøk og erfaringer, tyr de til medier i den faste tro at de på den måten skal få nyheter om sine døde. Blant disse er forfatterinnen til boken «Au diapason du Ciel, l' invisible et le reel» — Himmels stemme — Marcelle de Jouvenel. Hele boken igjennom mener hun å ha kontakt med sin døde sønn. Det skal være ham som sier henne hva hun skal skrive og inspirerer henne til formaninger og forutsigelser som angivelig skal komme fra det hinsidige. Foruten denne underlige psykisk-fysiske innflytelse er boken full av grove feil med hensyn til læren om sjelens udødelighet, synd, frelse og det fremtidige liv.

En mor som er nedbrutt av sorg og har slike illusjoner kan med dem skade både de naive og uvitende, og de mange forvirrede mennesker i vår tid. De lar seg lett lede til å forsøke nye former for mystiske avvikelser, magi og ok-

kultisme, for derved å forlenge forbindelsene med de vesener som mens de levet, var alt for dem. Denne lengsel og uro som er så utbredt nå for tiden, er forklaringen på hvorfor de Jouvenels bok er blitt solgt så meget, og også grunnen til at Vatikanet har grepet inn og fremholdt at det er i det kristne håp at sørgende mennesker kan finne en sann og varig trøst.

Til slutt kommer l'Osservatore Romano med noen meget alvorlige bemerkninger om Gabriel Marcells forord. Den kjente franske filosof erklærer seg solidarisk med forfatterinnens idéer og følelser og søker å gi dem en spirituell betydning. Selv om han erkjenner at det er betenkelige sider ved å søke kontakt med de avdøde, mener han at katolikker kan gjøre det med tillatelse fra sin åndelige veileder, for at de ikke skal bukke under for fristelser mot troen eller for en ødeleggende pessimisme. «Det er beklagelig — avslutter Vatikanets organ — at slike erklæringer skal komme fra en katolsk filosofers penn!»

ARGENTINA

Vårt liv tilhører Kristus!

I anledning av at over 30 kjente katolikker i Buenos Aires er blitt arrestert, ble det bedt en rosenkransbønn for Kirkens frihet i Argentina. Bønnen ble holdt i katedralen som er rett overfor regjeringsbygningen, og tusener deltok i den. 7. mai protesterte ca. 12 000 katolikker i Buenos Aires mot Peronregjeringens kirkefiendtlige forholdsregler med ropet: Argentina er et katolsk land! Vårt liv tilhører Kristus! Like etter var det en lignende demonstrasjon i byen Eva Peron i provinsen Buenos Aires.

DE FORENTE STATER

Innbruddstyven og skriftestolen.

En katolsk prest overga nylig til Federal Investigation Office i Denver i De forente stater 6 850 dollars, det var utbyttet av et bankrøveri som var begått i februar i år. Innbruddstyven var blitt plaget av samvittighetsskrupler, hadde avlagt full tilståelse i skriftestolen og levert pengene til presten.

EGYPT

Jesuittpater vies etter koptisk ritus.

For første gang i jesuitterordnens historie vil en pater bli viet etter koptisk ritus. Det er Jean Faure som skal prestevies i Kairo den 17. juni i år av patriarken for den koptiske kirke, Marcis II.

Knut Lie & Byens Slabbur KRISTIANSAND S. VIA A VIA NORGES BAKKE TELEFON 2234	KJØP HOS VÅRE ANNONSØRER <i>Kristiansand</i>	C. P. WINTERSBORG Spesialforretning i Amatørfoto og Brilleoptik Sparebankgården - Tlf. 2016
Fetevareforretning - Salater - En gros og en detalj	A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning KRISTIANSAND S	
SØRLANDS MARGARIN A/L Kristiansand S. Sørlands Margarin A/L Kr sand. S.	TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.	
TORJUSSENS EFTF. OLE MOE Tollbodgt. 2 - Kristiansand S.		

ENGLAND

Katolikkene og det politiske liv.

Til valget i England var 22 katolikker ført opp på de konservatives liste, og 23 på arbeiderpartiets. 16 katolikker tilhører andre partier, de fleste nasjonalistpartiene i Nord-Irland.

Det er særlig spørsmålet om skolene i England som interesserer katolikkene. De aller fleste tilhører samfunnslag hvor økonomien er temmelig stram, og de må ofte bringe store ofre for å kunne holde sine barn på katolske skoler. De vil derfor arbeide for en mer rettferdig skoleordning.

FRANKRIKE

Turistene i Paris behøver ikke å lete etter nærmeste kirke.

Hvem har ikke måttet løpe omkring i siste liten for å få greie på nærmeste kirke og messetidene i fremmede byer. Politiprefekten i Paris har nå gjort det meget lettere for de turister som kommer til byen med tog. På alle jernbanestasjonene skal det heretter finnes oppslått hvor den nærmeste katolske kirke ligger, og klokkeslettet for messene.

15 000 studenter gikk til Chartres i år.

Søndag for pinse deltok 15 000 studenter i den tradisjonelle pilegrimstur til katedralen i Chartres, syd for Paris. De gikk til fots fra Paris til Chartres, og nærmet seg katedralen fra forskjellige kanter. På alle veiene kunne en møte studenterpilegrimene som sang og ba, eller bare gikk taust. Med hver gruppe var det en vogn som tok opp dem som ikke orket å lenger.

Det var mange utlendinger med i år, og en del jøder og muhamedanere. Like før de kom til landsbyen Chartres, samlet alle de forskjellige gruppene seg og gikk stille inn i byen. Like foran katedralen begynte alle å synge igjen og katedralens skønne klokker stemte i. Så gikk de inn i dette gotikkens mesterverk som rommet dem alle.

JUGOSLAVIA

En kan ikke være forsiktig nok!

Den tidligere franske president, Vincent-Auriol, var nylig en tur i Jugoslavia. Det ble tatt strenge forholdsregler så han ikke skulle få vite for meget om Kirkens stilling i landet. 24 timer før han ankom til Dubrovnik tok sikkerhetspolitiet i «midlertidig forvaring» omkring et dusin katolikker. Pres-tene i byen ble innkalt og pålagt å være meget forsiktige med hva de sa hvis de traff Vincent-Auriol. Likeså ble pres-

tene i byen Mostar pålagt å ikke si noe om deres biskop, Mgr. Cule, som har sittet fengslet i flere år alt. Lignende forholdsregler ble tatt overalt.

MEKSIKO

Den hellige Frans av Assisi på ny.

En av Meksikos rikeste menn, Francisco Rule, vil gi bort hele sin millionformue og gå inn i fransiskanerordenen. Formuen blir i nærmeste fremtid overdratt til forskjellige velgjørende institusjoner. Når det er ordnet, blir han Don Pan-chito og avlegger fattigdomsløftet.

NEPAL

Krusifiks på toppen av Mount Everest.

I bokhandlervinduene har man i det siste sett en bok som heter «Tenzing fra Everest». Tenzing er en sherpa (innfødt bærer) som var med Hillary opp på toppen av Mount Everest i 1953. I boken forteller han om sitt liv som fjellklatrer i Himalaia og om turen opp på verdens høyeste fjell. I sneen der oppe — 8 882 m.o.h. — ligger det nå et lite krusifiks. Det var Hillary som la det der, og det sies at det er velsignet av Pave Pius XII. Krusifikset ble sendt til John Hunt som ledet ekspedisjonen, av en munk i benediktinerklosteret Ampleforth.

SPANIA

«Atombombeflyvere» søker ro og fred i klostrene.

For kort tid siden ble en tidligere flyver i det amerikanske luftvåpen, Henry Barnal, presteviet i et benediktinerkloster i nærheten av Bilbao i Spania. Det var ham som kastet den første forsøksatombomben på jorden. En av hans kamerater i flyvåpenet, Robert Lewis, slapp bomben over Hiroshima. Han fikk sjelelig sambrudd etterpå ved å tenke på de grufulle virkningene, og er nå blitt trappistmunk.

Henry Barnal stammer fra Spania, og det er vel grunnen til at han søkt tilbake til sine fedres land.

Seks brødre, alle dominikanere.

I byen Pamplona i Spania ble en dominikaner, Jose Luis Zabalza, nylig presteviet. Fem brødre sto ved alteret, og alle er dominikanere. De stammer fra en enkel bondefamilie.

VEST-Tyskland

Katolsk litteratur leses meget.

Kjøp hos disse	<i>Karl Knap</i> A/s Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjølenskap	Halden- firmaer
ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630	 HALDEN ALUMINIUM	FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevareforretning Tlf. Forr. 1094 — Privat 1282 Ebl. 1890
Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tlf. 1155 — Privat 1159	CENTRAL PENSJON er stedet Tlf. 1395	Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1
<i>E. Sem</i> a/s Bøker — Papir — Trykksaker		OTTO ANONSEN Blikkenslager Tlf 3439 - 3198

De katolske biblioteker i Vest-Tyskland er sluttet sammen. For tiden er det 5 385 biblioteker og 327 000 låntagere.

Interessant å vite.

at St. Fransiskus III orden har 60 076 medlemmer i Øst- og Vest-Tyskland, at den katolske forfatterinnen Gertrud von Le Fort er oversatt til 52 språk med 20 av sine verker. Nå sist er boken «Die Letzte am Schafott» — Den siste ved skafottet — oversatt til japansk.

VIETNAM-NORD

Opprop om hjelp.

125 flyktninger fra Nord-Vietnam har i sine egne og tu-

sener av sine landsmenns navn appellert til verdensopinionen og protestert mot at myndighetene i Nord-Vietnam ikke skyr noe middel for å hindre befolkningen der i å flykte sydover. Den utsendte appell er bestemt først og fremst for de landene som har undertegnet Genèveoverenskomsten, for at disse skal henstille til regjeringen i Nord-Vietnam ikke å legge vansker i veien for utvandringen til Syd-Vietnam. Appellen, som bl. a. er undertegnet av fire geistlige, er også adressert til Paven og generalsekretæren for O.N.U., og inneholder i korthet følgende: Artikkel 14 i Genèveoverenskomsten blir ustanselig overtrådt. Man forsøker å ta motet fra utvandrerne ved å la dem bli utsatt for en uendelig mengde formaliteter. Samtidig øves det press på dem for å få dem til å trekke ansøkingen tilbake. De som forsøker å komme av sted uten tillatelse, risikerer å bli arrestert og

UNG OSLO-DAME (STUDENT) søker værelse i Bergen. Henv.: St. Olavs sokneprestembete, Akersveien 5, Oslo.	KJENTE BERGENSFIRMA	<i>Peter M.</i> KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy
Hopsdal & Dahl A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN		
<i>Chr. Vestheim A/S</i> MEK. VERKSTED & RØRFORRETNING VESTRE STRØMKAI 1 - BERGEN - TELEFON 16794		<i>Bergensmeieriet</i>
A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros	<i>Gjertsen</i> i Småstrandgaten BOKHANDEL BERGEN	
ANTON OLSEN Murmester	BERGENS GJERDENETFABRIK A/S Montering av gjerder Tlf. 15522 - 1473	
PROTECTOR DEN ER FARNE LEVERANDØR STEMPEL - SKILT - OG ETIKETT-FABRIK	STEMPLER av enhver art SKILT for ethvert behov SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg SPEILFABRIKKEN midt i Marken	
A/S BERGENS MONIERFABRIK Murmester og entreprenørforretning Tlf. 10341 - 17243	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
Johan H. BENTZON A.s KOLONIAL — VASKEARTIKLER En gros Telefon 10106	<i>Hos oss finner De alt i</i> UNDERTØY - SENGEUTSTYR FABRIKUTSALGET A.s	

endog dømt til døden. Barn er blitt revet ut av mødrenes armer for at hele familien skal bli tvunget til å bli boende i nord. Alle som har vogner eller båter er blitt nektet å transportere personer, og salg av næringsmidler er forbudt til emigrantene.

ØSTERRIKE

Religiøse filmer i Wien.

Den australske katolske kinosentral organiserte en filmuke i Wien fra 23. til 30. april i år. Det ble fremvist et meget interessant utvalg av religiøse filmer. Alle de mest kjente filmproduserende land var representert, De forente stater, Tyskland, England, Østerrike, Belgia, Spania, Frankrike, Italia og Portugal. Det ble ingen sensasjon i år, slik

som under filmuken i 1953, da Bernanos «Underet i de tomme hender», ble presentert. Men kortfilmen «Ave Maria» av Daniel-Rops, utført i farver etter miniatyrer fra det 15. årh. gjorde et meget sterkt inntrykk. Av andre filmer kan særlig nevnes filmen om abbé Pierre's arbeide, Fillesamlerne fra Emmaus, og en belgisk farvefilm fra Palestina.

Wienerne forsto å sette pris på denne anledningen til å se de beste religiøse filmene fra hele verden. Salen hvor de ble fremvist rommet 4 000 tilskuere og var fullt besatt til alle forestillingene.

Grunnet plassmangel må en del innsendt stoff utstå til neste nr.

KJENTE <i>Drammen-firmaer</i>	HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy	NORLØFFS JERNVAREFORRETNING Drammen - Tlf 2085
<i>Førlang</i> Strømper og Trikotasje P. Christensen A.s - Drammen	1/3 Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer	
Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495	<i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen	
<i>Elektrisk og Radio</i>	GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tlf. 2185 Drammen
GUNNAR A. Kulberg MØBELFORRETNING	BRØDRENE TRÆGDE Alt i landbruksmaskiner og redskaper Tlf. 4880	H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 1362 - Privat 3648 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. FRANTZ HEGG Øvre Torvgt. Tlf. 2462		DRAMMENS MALERFORRETNING Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen
Tricotagehuset 1/3 Torvhallen Spesialforretning i: Tricotage — Ullgarn Telefon 2160	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
Alt i blomster VICTOR LAGERQUIST Handelsgartneri Telefon 3095 - Drammen	BRAGERNES FARVEHANDEL Torvet - Drammen Tlf. 2755 - 4058	Optiker L. ERIKSEN Drammen

TRONDHEIM	
MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim	
TRONDHEIM	OSLO
K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim Etablert 1874	<i>All slags forsikring</i> ANTH. B NILSEN & CO's ASSURANCEBUREAU A/S Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.
OSLO	
SØREN HANSSEN Kolonialforretning Langes gate 6 - Oslo Telefon 33 77 34	M. GALLUS OSLO - Etabl. 1847 Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier
MICHAEL BERG Autorisert installatør Theresevt. 26, Oslo Telefon 60 24 05	
Spesialforretning i RUSTFRITT STAL for sykehusene	
KNUT JUUL CHRISTIANSEN Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT	<i>Joh. Weydahl A/s</i> Oslo - Centralb. 68 18 07
KAFFE og HERMETIKK en gros	
WISBECH Majorstua - Oslo MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE FABRIKKER	<i>A/s Norsk Frø</i> Oslo - Stavanger - Bergen - Trondheim
	Vi leverer alt De trenger til Deres hage
T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA Ullevålsv. 1 - Oslo Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72	G. GALLIGANI PRYD- OG BRUKSKUNST OSLO
	A/s Norsk Medicinsk Varehus Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell Brilleoptikk